

Сьогодні
22.10.2024

*Урок
№30*



Правопис складних слів



Мета: ознайомити з правилами творення складних слів; удосконалювати вміння утворювати нові слова за допомогою сполучних голосних та без них; удосконалювати навички розбору слів за будовою та фонетичного розбору; вчити розв'язувати тестові завдання з однією правильною відповіддю; розвивати зв'язне мовлення (усне та письмове) та творчі здібності; обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Очікувані результати: учень/учениця знає правила творення складних слів зі сполучними о / е та без них; утворює нові слова; розбирає слова за будовою та фонетично; розв'язує тестові завдання з однією правильною відповіддю; розуміє та відтворює зміст почутого повідомлення, толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого в усній та письмовій формі.

**Любі діти, добрий день!
Зичу праці і старання!
А ще, друзі, всім бажаю
Справдити всі сподівання!**



Сьогодні
22.10.2024

Повідомлення теми уроку



❖ Сьогодні на уроці говоритимемо про складні слова. Навчимося їх утворювати та писати зі сполучними голосними.

Сьогодні
22.10.2024

Перевірка домашнього завдання



Сьогодні
22.10.2024

Шукаємо відповіді на запитання:

1. Які слова називаємо складними?
2. Яким чином словотвір виявляє креативну (творчу) функцію мови?



Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.



Сьогодні
22.10.2024

Запишіть сьогоднішню дату



Класна робота

Прочитайте текст. Чи згодні ви з автором?



Почуття допомагають нам спілкуватися. Це наш спосіб взаємовпливу на настрій. Найсильніші почуття є нашою підтримкою в подоланні буреломних перешкод: утрат, неприйняття, травм. Почуття— це наш транспортний засіб на шляху від гніву, заперечення, сорому й провини до прийняття. За їхньою допомогою ми вчимося відпускати й жити осмислено. Почуття сигналізують: щось відбувається, чи то хороше, чи то погане, нейтральне або загрозливе. Вони дарують життєдайність (За З.Астон).

Сьогодні
22.10.2024

Випишіть із тексту складні слова, розберіть їх за будовою, запишіть їх у транскрипції. Назвіть звуки, за допомогою яких поєднано основи слів.
Визначте спосіб творення цих слів



Взаємовпливу

Буреломних

Життєдайність

[вза́йе^имовплі́ву]

[бу́ре^ило́мни^ех]

[жи́т'^е:е^ида́йн'іс'т']

Спосіб творення – складання
основ/слів.

- Згадайте пісні та музику, які вам приємно слухати.
- Які почуття викликають у вас ті чи ті музичні твори?
- Які з них спонукають замислитися, засмучують вас, а які допомагають відчувати себе піднесено, радісно? Розкажіть про це.



Сьогодні
22.10.2024

Підтвердіть або спростуйте твердження. Наведіть приклади



Основи складних слів можуть
поєднувати сполучні голосні
[o], [e]. Їх на письмі
позначають буквами о, е, є.





ЩОДЕННІ 5

(Daily 5)



Сьогодні
22.10.2024

Щоденні 5



Читання для
себе



Читання для
когось



Слухання



Робота із
словами



Письмо для
себе



Сьогодні
22.10.2024

Визначте, від яких слів утворено наведені слова. До яких частин мови вони належать? Розберіть слова за будовою. З'ясуйте, звук, яким закінчується перша частина похідного слова, є твердим чи м'яким. Зробіть висновок, від чого залежить сполучний голосний



1. Чорнозем, темноволосяий, зеленоокий.
2. Середньовіччя, синьоокий, давньогрецький.
3. Самовчитель, конусоподібний, пішохідний.
4. Землетрус, зорепад, сонцезахисний.
5. Змієлов, краєвид, боєздатний.

Сьогодні
22.10.2024

Перевір себе



1. Чорнозем (чорна земля, [н]),
темноволосий (темне волосся, [н]),
зеленоокий (зелене око [н]).
2. Середньовіччя (середні віки [н']),
синьоокий (синє око [н']),
давньогрецький (Давня Греція [н']).



3. Самовчитель (сам учиш [м]),
конусоподібний (подібний до конуса [с]),
пішохідний (піша хода [ш]).
4. Землетрус (трусить землю [л]), зорепад
(падає зоря [р]), сонцезахисний (захист від
сонця [ц]).
5. Змієлов (ловити змій [й]), краєвид (вид
краю [й]), боєздатний (здатний до бою [й]).

Сьогодні
22.10.2024

Ознайомтеся з таблицею. Розкажіть про написання складних слів



Сполучні о, е в складних словах

| Літера | Правило | Приклади |
|--------|--|--|
| о | коли перша частина слова закінчується твердим приголосним; коли основа закінчується на м'який приголосний, то перед о пишемо знак м'якшення | <i>східноукраїнський</i> — Східна Україна, <i>лісостеп</i> — ліс, степ, <i>мовознавець</i> — мова, знати (знавець мови), <i>темноокий</i> — темні очі, <i>синьоокий</i> — сині очі |

Сьогодні
22.10.2024

Ознайомтеся з таблицею. Розкажіть про написання складних слів



Сполучні о, е в складних словах

| Літера | Правило | Приклади |
|--------|---|--|
| е | перша частина слова закінчується на м'який приголосний, крім подовжених | <i>землемір</i> — земля, міряти, <i>працездатний</i> — праця, здатний (здатний по праці) |
| є | перша частина слова закінчується на й або м'який приголосний | <i>краєзнавець</i> — край, знати (знавець краю) |

Сьогодні
22.10.2024

Випишіть складні слова, позначте в них твірні основи. Поясніть
уживання сполучного голосного



1. Емоції схожі на різнокольорове колесо. 2. Для називання емоцій здебільшого використовують іншомовні слова. 3. Щоб ускладнити тривожним думкам шлях до вашої голови, зануртеся у якусь головоломку, пограйте в теніс чи сходіть кудись із друзями. 4. Емоційні кордони потрібні не для самообмеження, а для благополуччя та захисту. 5. Художник-ілюстратор говорить: «Я знаю, що таке почуття, як натхнення, рідко приходить саме по собі, перш ніж і справді почнеш працювати» (Д. Хессен). 6. Розуміння — це ніби суперклей, який дозволяє тримати вкупі уламки пам'яті. Багатозадачність — це постійне перемикання уваги, яке не дає новим ідеям і концепціям розвинутиися (Б. Оклі).

Сьогодні
22.10.2024

Перевір себе



Різнокольорове
Іншомовні
Головоломку
Самообмеження
Благополуччя
Художник-ілюстратор
Багатозадачність

Сьогодні
22.10.2024

Закріплення вивченого



Сполучний голосний о треба писати в усіх словах, ОКРІМ

А) давнь..індійський;

Б) східн..китайський;

В північн..західний;

Г) кра..знавець.

А) давньоіндійський;

Б) східнокитайський;

В північнозахідний;

Г) краєзнавець.

Сьогодні
22.10.2024

Рефлексія. Вправа «Плюс – мінус – цікаво»



Що сподобалось на уроці? Що здалося цікавим та корисним?



Що не сподобалось? Що здалося важким, незрозумілим та нудним?



Про які факти дізналися на уроці? Чого б ще хотіли дізнатися?

Сьогодні
22.10.2024

Пояснення домашнього завдання

**Підручник, впр. 146, с. 74.
Розгляньте таблицю на с. 73.
Визначте, які правила
обґрунтовують написання
складних слів із вправи.**

